

Ministru kabineta noteikumi Nr. 597

Rīgā 2016. gada 6. septembrī (prot. Nr. 44 21. §)

**Veterinārās, higiēnas un nekaitīguma prasības svaigpiena
apritei***Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma
25. panta 1. un 12. punktu***I. Vispārīgie jautājumi**

1. Noteikumi nosaka veterinārās, higiēnas un nekaitīguma prasības svaigpiena apritei, kā arī svaigpiena kontroles kārtību saskaņā ar:

1.1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu (turpmāk – regula Nr. 852/2004);

1.2. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (turpmāk – regula Nr. 853/2004);

1.3. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 854/2004, ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu (turpmāk – regula Nr. 854/2004).

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. pircējs – pārtikas uzņēmums, kas iepērk svaigpienu tieši no ražotāja un atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007, 151. panta otrās daļas nosacījumiem;

2.2. ražotājs – svaigpiena ražotājs, kas svaigpienu iegūst savā saimniecībā un realizē pircējam;

2.3. pārstrādātājs – svaigpiena ražotājs, kas svaigpienu iegūst savā saimniecībā un to savā uzņēmumā pārstrādā produktos tālākai realizācijai;

2.4. piena pārstrādes uzņēmums – pārtikas uzņēmums, kas iepirkto svaigpienu pārstrādā produktos to tālākai realizācijai;

2.5. svaigpiena paraugs – paraugs, kas ņemts no koppiena vienam ražotājam vienā novietnē;

2.6. obligātais paraugs:

2.6.1. govu svaigpiena paraugs, ko ņem pircējs vai pārstrādātājs baktēriju kopskaita un somatisko šūnu skaita, piena tauku un olbaltumvielu satura noteikšanai vienā un tajā pašā paraugā. Ja svaigpienu iepērk no citas Eiropas Savienības dalībvalsts (turpmāk – dalībvalsts) ražotāja, paraugu ņem pircējs;

2.6.2. citas sugas dzīvnieku svaigpiena paraugs, ko ņem pircējs vai pārstrādātājs baktēriju kopskaita, piena tauku un olbaltumvielu satura noteikšanai vienā un tajā pašā paraugā. Ja svaigpienu iepērk no citas dalībvalsts ražotāja, paraugu ņem pircējs;

2.7. oficiālais paraugs – svaigpiena paraugs, ko ņem Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests):

2.7.1. piena tauku un olbaltumvielu satura, baktēriju kopskaita, somatisko šūnu skaita un inhibitoru klātbūtnes noteikšanai vienā un tajā pašā govu svaigpiena paraugā;

2.7.2. piena tauku un olbaltumvielu satura, baktēriju kopskaita un inhibitoru klātbūtnes noteikšanai vienā un tajā pašā citu dzīvnieku sugu svaigpiena paraugā;

2.8. paraugs inhibitoru klātbūtnes noteikšanai – svaigpiena paraugs, ko ņem pircējs, pamatojoties uz rakstisku vienošanos ar ražotāju, vai pārstrādātājs inhibitoru (zāļu atliekvielu, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu) klātbūtnes noteikšanai. Ja svaigpienu iepērk no citas dalībvalsts ražotāja, paraugu ņem pircējs.

3. Par svaigpiena atbilstību šo noteikumu prasībām atbild:

3.1. ražotājs un pārstrādātājs:

3.1.1. iegūstot, atdzesējot un uzglabājot svaigpienu, kā arī pārstrādājot to produktu realizācijai;

3.1.2. regulāri – pēc katra noņemtā parauga – noskaidrojot Lauksaimniecības datu centra (turpmāk – datu centrs) izveidotajā svaigpiena kvalitātes datubāzē (turpmāk – datubāze) informāciju par saražotā svaigpiena kvalitāti. Ražotājs, sākot svaigpienu izplatīt jaunam pircējam, tam uzrāda saražotā svaigpiena testēšanas rezultātus par iepriekšējiem sešiem mēnešiem;

3.1.3. veicot visas nepieciešamās darbības neatbilstību novēršanai saskaņā ar šiem noteikumiem;

3.2. ražotājs – pārvadājot svaigpienu, ja ražotājs savā transportlīdzeklī pats to piegādā pircējam;

3.3. pārstrādātājs – nodrošinot prasībām atbilstoša obligātā parauga un parauga inhibitoru klātbūtnes noteikšanai ņemšanu un ņemšanas biežumu atbilstoši šo noteikumu 19. punktam;

3.4. pircējs – savācot, iepakojot, uzglabājot, atdzesējot, pārvadājot un pārstrādājot vai nododot svaigpienu pārstrādei. Pircēja pienākums ir:

3.4.1. nodrošināt prasībām atbilstoša obligātā parauga un parauga inhibitoru klātbūtnes noteikšanai ņemšanu un ņemšanas biežumu atbilstoši šo noteikumu 19. punktam;

3.4.2. regulāri – pēc katra noņemtā parauga – noskaidrot datubāzē informāciju par iepirkamā svaigpiena kvalitāti;

3.4.3. informēt ražotāju par ražotājam noteikto brīdinājumu;

3.4.4. pirms uzsākt svaigpiena iepirkšanu no jauna ražotāja, pārliecināties par ražotāja izplatītā svaigpiena kvalitāti;

3.4.5. elektroniski nosūtīt datu centram informāciju par ražotāju (ražotāja valsts ISO kods, ganāmpulka reģistrācijas numurs, novietnes numurs, novietnes īpašnieka vārds, uzvārds un reģistrācijas numurs), ja svaigpienu iepērk no citas dalībvalsts ražotāja.

4. Šo noteikumu 2.6., 2.7. un 2.8. apakšpunktā minētos svaigpiena paraugus testē laboratorijā, kas akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā atbilstoši normatīvajiem aktiem par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību, vai citā Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts akreditācijas institūcijā (turpmāk – laboratorija).

5. Datu centrs nodrošina datubāzes uzturēšanu, un tā ir datu centra pārziņā esošās informācijas sistēmas sastāvdaļa. Datubāzē iekļauj no laboratorijas saņemtos šo noteikumu 2.6., 2.7. un 2.8. apakšpunktā minēto svaigpiena paraugu testēšanas rezultātus.

6. Piegādājot svaigpienu nelielā daudzumā galapatērētājam vai personai, kas nodarbojas ar mazumtirdzniecību un tieši apgādā galapatērētāju ar svaigpienu, ražotājs ievēro prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par higiēnas un obligātajām nekaitīguma prasībām svaigpiena aprītei nelielā apjomā.

II. Prasības dzīvnieku veselībai

7. Prasības to dzīvnieku veselībai, no kuriem iegūst svaigpienu, noteiktas regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas I apakšnodaļā.

8. Svaigpienu iegūst no klīniski veselīgiem dzīvniekiem. Ja dzīvnieki ir ārstēti un to organismā ievadītas lietošanas ierobežojumiem pakļautas zāles, ievēro prasības, kas noteiktas regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas I apakšnodaļas 1. punktā, normatīvajos aktos par dzīvniekos un to produktos esošu vielu un to atliekvietu kontroles un tās finansēšanas kārtību, kā arī normatīvajos aktos par ierobežojumiem zāļu lietošanā dzīvniekiem un prasībām dzīvnieku un to izcelsmes produktu aprītei, ja dzīvniekiem lietotas zāles.

9. Dzīvnieki, no kuriem iegūst svaigpienu, ir pārbaudīti atbilstoši prasībām, kas noteiktas regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas I apakšnodaļas 2. punktā un normatīvajos aktos par kārtību, kādā veic to infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki.

10. Ja novietnē, kurā ražo svaigpienu, dzīvnieki nav pārbaudīti saskaņā ar šo noteikumu 8. punktā minētajām prasībām, svaigpienu realizē atbilstoši prasībām, kas noteiktas regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas I apakšnodaļas 3. punktā un normatīvajos aktos par kārtību, kādā veic to infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki.

11. Atbilstoši regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas I apakšnodaļas 4. punktā minētajām prasībām patēriņam cilvēku uzturā aizliegts lietot tādu svaigpienu, kas iegūts no dzīvniekiem, kuriem profilaktiskajās pārbaudēs, kas veiktas atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā veic to infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki, individuāli ir konstatēta pozitīva reakcija uz tuberkulozi vai brucelozi.

12. Novietnē dzīvniekus izmeklē govju enzootiskās leikozes noteikšanai saskaņā ar dienesta izstrādāto ikgadējo govju enzootiskās leikozes valsts uzraudzības un apkarošanas programmu atbilstoši normatīvajiem aktiem par govju enzootiskās leikozes uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtību.

III. Higiēnas prasības novietnēm

13. Svaigpienu iegūst novietnēs, kas atbilst regulas Nr. 852/2004 I pielikumā un regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas II daļā minētajām prasībām.

14. Jebkurā darbībā, kas saistīta ar svaigpiena iegūvi, atbilstoši regulas Nr. 853/2004 3. panta 2. punktam izmanto dzeramo ūdeni, kas atbilst normatīvajiem aktiem par dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām, monitoringa un kontroles kārtību.

15. Iekārtu virsmas un priekšmeti, kas nonāk saskarē ar svaigpienu, atbilst prasībām, kas noteiktas regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas II apakšnodaļas A daļas 3. punktā un normatīvajos aktos par materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku.

16. Saskaņā ar regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas II apakšnodaļas B daļas 1. punkta "e" apakšpunktu tesmeņa pupu ādas apmazgāšanai un dezinfekcijai ir atļauts izmantot šķīdumus vai aerosolus atbilstoši normatīvajiem aktiem par prasībām attiecībā uz darbībām ar biocīdiem.

IV. Svaigpiena kritēriji

17. Svaigpienu atļauts izmantot pārtikas aprīvē, ja:

17.1. baktēriju kopskaits un somatisko šūnu skaits svaigpienā atbilst regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 3. punktā minētajiem kritērijiem;

17.2. svaigpienā atbilstoši regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 4. punktam un normatīvajiem aktiem par dzīvniekos un to produktos esošu vielu un to atliekvielu kontroles un tās finansēšanas kārtību, kā arī par ierobežojumiem zāļu lietošanā dzīvniekiem un prasībām dzīvnieku un to izcelsmes produktu aprīvē, ja dzīvniekiem lietotas zāles, nav konstatēta inhibitoru klātbūtne;

17.3. dienests saskaņā ar šo noteikumu 34., 37. un 48. punktu nav noteicis aizliegumu svaigpiena realizēšanai vai svaigpiena izmantošanai pārstrādei, ja svaigpiens ir iegūts un pārstrādāts savā uzņēmumā (turpmāk – aizliegums).

18. Svaigpienu, kas neatbilst regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 3. punkta "a" apakšpunktā minētajiem kritērijiem attiecībā uz baktēriju kopskaitu un somatisko šūnu skaita novērtējumu, atļauts izmantot atbilstoši prasībām, kuras noteiktas regulas Nr. 853/2004 10. panta 8. punkta "b" apakšpunktā un normatīvajos aktos par kvalitātes prasībām svaigpienam, kas paredzēts siera ražošanai ar nogatavināšanas laiku vismaz 60 dienas.

V. Rīcība ar svaigpiena paraugiem

19. Pircējs un pārstrādātājs nodrošina obligātā parauga un parauga inhibitoru klātbūtnes noteikšanai nogādāšanu laboratorijā, lai testētu:

19.1. obligāto paraugu – ne retāk kā divas reizes mēnesī, pirmo paraugu ņemot laikā no pirmā līdz piecpadsmitajam datumam (turpmāk – mēneša pirmā puse) un otro – no sešpadsmitā datuma līdz mēneša beigām (turpmāk – mēneša otrā puse);

19.2. paraugu inhibitoru klātbūtnes noteikšanai – ne retāk kā reizi mēnesī.

20. Datu centrs pēc katra derīga obligātā parauga testēšanas rezultāta saņemšanas datubāzē aprēķina vidējo ģeometrisko lielumu:

20.1. baktēriju kopskaitam, aprēķinā iekļaujot:

20.1.1. tajā pašā mēnesī, iepriekšējā mēnesī un pēdējā mēneša otrajā pusē pirms iepriekšējā mēneša iegūtos paraugu testēšanas rezultātus, ja paraugs ņemts mēneša pirmajā pusē;

20.1.2. tajā pašā un iepriekšējā mēnesī iegūtos paraugu testēšanas rezultātus, ja paraugs ņemts mēneša otrajā pusē;

20.2. somatisko šūnu skaitam govs svaigpiena paraugā, aprēķinā iekļaujot:

20.2.1. tajā pašā mēnesī, divos iepriekšējos mēnešos un pēdējā mēneša otrajā pusē pirms diviem iepriekšējiem mēnešiem iegūtos paraugu testēšanas rezultātus, ja paraugs ņemts mēneša pirmajā pusē;

20.2.2. tajā pašā un iepriekšējos divos mēnešos iegūtos paraugu testēšanas rezultātus, ja paraugs ņemts

mēneša otrajā pusē.

21. Govs svaigpiena obligāto paraugu uzskata par derīgu, ja:

21.1. tauku saturs tajā ir 3–7 procenti;

21.2. olbaltumvielu saturs tajā ir 2,5–5 procenti;

21.3. visi šo noteikumu 2.6.1. apakšpunktā minētie rādītāji noteikti vienā un tajā pašā obligātajā paraugā.

22. Kazas svaigpiena obligāto paraugu uzskata par derīgu, ja:

22.1. tauku saturs tajā ir 2–8 procenti;

22.2. olbaltumvielu saturs tajā ir 3–7 procenti;

22.3. visi šo noteikumu 2.6.2. apakšpunktā minētie rādītāji noteikti vienā un tajā pašā obligātajā paraugā.

23. Aitas svaigpiena obligāto paraugu uzskata par derīgu, ja:

23.1. tauku saturs tajā ir 2–12 procenti;

23.2. olbaltumvielu saturs tajā ir 3–8 procenti;

23.3. visi šo noteikumu 2.6.2. apakšpunktā minētie rādītāji noteikti vienā un tajā pašā obligātajā paraugā.

24. Ja obligātais paraugs neatbilst kaut vienam no šo noteikumu 21., 22. vai 23. punktā minētajiem rādītājiem, obligāto paraugu uzskata par nederīgu un pircējs vai pārstrādātājs ņem jaunu obligāto paraugu, sedzot visas izmaksas, kas saistītas ar obligātā parauga ņemšanu un testēšanu.

25. Datu centrs nederīga obligātā parauga testēšanas rezultātus iekļauj datubāzē, bet aprēķinos neizmanto.

26. Atļauts neņemt atsevišķu paraugu inhibitoru noteikšanai, bet inhibitoru klātbūtni noteikt vienā no obligātajiem svaigpiena paraugiem.

27. Papildus šo noteikumu 2.6., 2.7. un 2.8. apakšpunktā minētajiem rādītājiem pircējs un pārstrādātājs obligātajā paraugā un paraugā inhibitoru klātbūtnes noteikšanai drīkst noteikt arī citus rādītājus.

28. Pircējs un pārstrādātājs nodrošina to personu apmācību, kuras ņem svaigpiena paraugus, šo personu saraksta uzturēšanu un aktualizēšanu, kā arī svaigpiena paraugu ņemšanu atbilstoši standartā LVS EN ISO 707:2011 "Piens un piena produkti. Norādījumi par paraugu ņemšanu" minētajām prasībām un laboratorijas norādījumiem.

29. Ja pircēja paškontroles sistēmā ir paredzēta svaigpiena paraugu ņemšana no katra ražotāja koppiena (svaigpiens, ko ražotājs pārdod pircējam vienā reizē), paraugus ņem atbilstoši standartā LVS EN ISO 707:2011 "Piens un piena produkti. Norādījumi par paraugu ņemšanu" minētajām prasībām un marķē atbilstoši pircēja paškontroles sistēmā noteiktajai metodikai.

30. Pircējs, iepērkot no ražotāja svaigpienu, tam var noteikt augstākus rādītājus attiecībā uz baktēriju kopskaitu vai somatisko šūnu skaitu, vai abiem rādītājiem, kā arī papildu prasības svaigpienam (piemēram, tauku procents, olbaltumvielu saturs, skābums, blīvums, sodas, amonjaka un ūdeņraža peroksīda klātbūtne) saskaņā ar piena pārstrādes uzņēmumā lietoto tehnoloģisko procesu, informējot par to ražotāju.

31. Darbībās ar svaigpienu, tostarp norēķinos, izmanto tikai datu centra datubāzē esošo svaigpiena paraugu testēšanas rezultātus un baktēriju kopskaita un somatisko šūnu skaita vidējā ģeometriskā lieluma aprēķinu rezultātus.

32. Pircējs, pamatojoties uz rakstisku vienošanos ar ražotāju, paredz paraugu ņemšanas izdevumu segšanas nosacījumus.

VI. Pasākumi, kas veicami, lai novērstu neatbilstību svaigpiena kritērijiem

33. Ja svaigpienā pārsniegts regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 3. punktā noteiktais baktēriju kopskaita vai somatisko šūnu skaita, vai abu rādītāju vidējais ģeometriskais lielums, datu centrs datubāzē reģistrē brīdinājumu, nosakot triju mēnešu termiņu, kurā ražotājs vai pārstrādātājs novērs attiecīgo neatbilstību, un datu centrs informē par to pircēju vai pārstrādātāju. Brīdinājums uzskatāms par:

33.1. paziņojumu dienestam regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 5. punkta izpratnē;

33.2. informāciju ražotājam, pārstrādātājam un pircējam. Ražotājs neatbilstības novēršanas termiņā nav tiesīgs mainīt pircēju.

34. Ja konstatētā neatbilstība šo noteikumu 33. punktā minētajā termiņā nav novērsta un baktēriju kopskaita vai somatisko šūnu skaita, vai abu rādītāju vidējais ģeometriskais lielums joprojām pārsniedz regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 3. punktā noteiktos kritērijus, datu centrs atbilstoši regulas Nr. 854/2004 IV pielikuma II nodaļas 2. punktam par to elektroniski informē dienestu. Dienests:

34.1. pieņem lēmumu par aizliegumu un informē par to ražotāju vai pārstrādātāju;

34.2. reģistrē aizliegumu datubāzē.

35. Ja svaigpiens, ko iepērk no citā dalībvalstī reģistrēta svaigpiena ražotāja, neatbilst šo noteikumu 17.1. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, datu centrs par to informē dienestu un pircēju. Pircēja pienākums ir informēt par to ražotāju. Ja pēc triju mēnešu termiņa baktēriju kopskaits vai somatisko šūnu skaits, vai abi šie rādītāji joprojām ir neatbilstoši, datu centrs par to informē pircēju un pircējs rīkojas atbilstoši regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 5. punktā un regulas Nr. 854/2004 IV pielikuma II nodaļas 2. punktā minētajām prasībām.

36. Ja kādā no laboratorijā testētajiem svaigpiena paraugiem konstatēta inhibitoru klātbūtne:

36.1. datu centrs par to elektroniski informē dienestu un pircēju vai pārstrādātāju;

36.2. pircējs nekavējoties pārtrauc svaigpiena iepirkumu un atkārtoti ņem paraugu inhibitoru klātbūtnes noteikšanai. Izmaksas, kas saistītas ar minētā parauga ņemšanu un testēšanu, sedz ražotājs, bet, ja svaigpienu iepērk no citā dalībvalstī reģistrēta ražotāja, – pircējs;

36.3. pārstrādātājs nekavējoties pārtrauc svaigpiena izmantošanu pārstrādei un atkārtoti ņem paraugu inhibitoru klātbūtnes noteikšanai.

37. Ja atkārtoti ņemtajā paraugā inhibitoru klātbūtnes noteikšanai:

37.1. nav konstatēta inhibitoru klātbūtne, pircējs atsāk svaigpiena iepirkumu no ražotāja un pārstrādātājs atsāk svaigpiena izmantošanu pārstrādei;

37.2. ir konstatēta inhibitoru klātbūtne:

37.2.1. datu centrs par to elektroniski informē dienestu vai dienestu un pircēju, ja svaigpienu iepērk no citas dalībvalsts ražotāja;

37.2.2. dienests pieņem lēmumu par aizliegumu, informē par to ražotāju vai pārstrādātāju un reģistrē aizliegumu datubāzē;

37.2.3. pircējs rīkojas atbilstoši regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 4. un 5. punktā minētajām prasībām.

38. Ja obligātajā paraugā, oficiālajā paraugā, paraugā inhibitoru klātbūtnes noteikšanai vai atkārtoti ņemtajā paraugā inhibitoru klātbūtnes noteikšanai inhibitora klātbūtne ir konstatēta ražotājam vai pārstrādātājam noteiktajā brīdinājuma termiņā, aizliegums vai tā atcelšana neietekmē ražotājam vai pārstrādātājam uzlikto brīdinājuma termiņu.

39. Lai atsāktu svaigpiena realizāciju vai svaigpiena izmantošanu pārstrādei pēc šo noteikumu 34., 37. un 47. punktā minētā aizlieguma uzlikšanas, ražotājs vai pārstrādātājs iesniedz dienesta teritoriālajā struktūrvienībā iesniegumu ar lūgumu veikt novietnes pārbaudi un atcelt aizliegumu. Iesniegumā norāda:

39.1. ražotāja vai pārstrādātāja vārdu, uzvārdu (nosaukumu), tālruna numuru un elektroniskā pasta adresi (ja ir);

39.2. novietnes adresi un reģistrācijas numuru datu centrā;

39.3. ganāmpulka reģistrācijas numuru datu centrā;

39.4. pircēja nosaukumu un juridisko adresi (norāda ražotājs).

40. Dienests triju darbdienu laikā pēc šo noteikumu 39. punktā minētā iesnieguma saņemšanas:

40.1. pārbauda novietni;

40.2. ņem oficiālo paraugu un nosūta to laboratorijai testēšanai;

40.3. oficiālo paraugu marķē ar šo noteikumu 54. punktā minēto uzlīmi un plombē ar plombām vai slēgplombām;

40.4. atceļ aizliegumu un reģistrē to datubāzē, ja svaigpiens atbilst šo noteikumu prasībām, un informē par to ražotāju vai pārstrādātāju.

41. Ja oficiālā parauga testēšanas rezultāti atbilst šo noteikumu 17.1. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, datu centrs šo rezultātu izmanto par pirmo rādītāju turpmākai baktēriju kopskaita un somatisko šūnu skaita vidējā ģeometriskā lieluma aprēķināšanai pēc aizlieguma atcelšanas.

42. Dienests šo noteikumu 40. punktā minētās darbības veic par maksu atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā veicama samaksa par Pārtikas un veterinārā dienesta valsts uzraudzības un kontroles darbībām un maksas pakalpojumiem.

43. Piena pārstrādes uzņēmums atbilstoši paškontroles sistēmai testē no ražotājiem vienā cisternā savāktu svaigpienu, izmantojot ekspresmetodi, lai noteiktu inhibitoru klātbūtni. Ja pēc minētās testēšanas ir aizdomas par inhibitoru klātbūtni, no cisternas atkārtoti ņem svaigpiena paraugu, marķē to atbilstoši paškontroles sistēmā noteiktajai metodikai un testē piena pārstrādes uzņēmuma laboratorijā. Inhibitoru testēšanas laikā svaigpienu glabā atsevišķi un pārējam pārstrādei paredzētajam svaigpienam pievieno tikai pēc negatīva testēšanas rezultāta saņemšanas.

44. Ja piena pārstrādes uzņēmumā ievestajā svaigpienā konstatē inhibitoru klātbūtni, piena pārstrādes uzņēmums atbilstoši regulas Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III apakšnodaļas 4. punktam ievesto svaigpienu nepieņem, sastāda par to aktu un nekavējoties informē pircēju.

45. Ja no katra ražotāja atbilstoši paškontroles sistēmai ir ņemti svaigpiena paraugi no vienā cisternā savāktā svaigpiena un pēc testēšanas ar ekspresmetodi ir aizdomas par inhibitoru klātbūtni, pircējs vai piena pārstrādes

uzņēmums, lai identificētu ražotāju, kura svaigpienā ir inhibitora klātbūtne, no katra ražotāja koppiena ņemto paraugu sadala divos paraugos, marķē atbilstoši paškontroles sistēmā noteiktajai metodikai un veic pirmā parauga testēšanu piena pircēja vai piena pārstrādes uzņēmuma laboratorijā, izmantojot standartā LVS 174:1999 "Piens. Inhibitoru klātbūtnes noteikšanas metodes" norādītās metodes. Ja piena pircēja vai piena pārstrādes uzņēmuma laboratorija konstatē inhibitoru klātbūtni pirmajā paraugā, pircējs vai piena pārstrādes uzņēmums otro paraugu nekavējoties nosūta uz laboratoriju inhibitoru klātbūtnes noteikšanai, pārtrauc svaigpiena iepirkumu un par to nekavējoties ziņo ražotājam. Ja otrajā svaigpiena paraugā tiek konstatēta inhibitoru klātbūtne, pircējs vai piena pārstrādes uzņēmums par to ziņo ražotājam un dienestam, elektroniski nosūtot dienestam laboratoriskās testēšanas pārskata kopiju.

46. Ja paraugos, ko pircējs vai piena pārstrādes uzņēmums ir nosūtījis inhibitoru klātbūtnes noteikšanai uz laboratoriju, konstatē inhibitoru klātbūtni, kuru dēļ svaigpiens turpmāk nav izmantojams, visas izmaksas, kas radušās saistībā ar svaigpiena savākšanu un iznīcināšanu, sedz un zaudējumus ražotājiem, kuru svaigpiens ir atradies attiecīgajā cisternā, atlīdzina:

46.1. ražotājs, ja tas ir identificēts;

46.2. pircējs vai piena pārstrādes uzņēmums, ja ražotājs nav identificēts.

47. Pārstrādātājs atbilstoši paškontroles sistēmai svaigpienu testē ar ekspresmetodi. Ja pēc minētās testēšanas ir aizdomas par inhibitoru klātbūtni, pārstrādātājs nekavējoties pārtrauc svaigpiena izmantošanu pārstrādei un nekavējoties ņem atkārtotu svaigpiena paraugu inhibitoru klātbūtnes noteikšanai, marķē to atbilstoši paškontroles sistēmā noteiktajai metodikai un testē laboratorijā. Ja atkārtotajā paraugā inhibitoru klātbūtnes noteikšanai tiek konstatēta inhibitoru klātbūtne, pārstrādātājs par to ziņo dienestam, elektroniski nosūtot dienestam laboratoriskās testēšanas pārskata kopiju.

48. Ja paškontroles procedūrā ņemtajos svaigpiena paraugos konstatēta inhibitoru klātbūtne, dienests pēc šo noteikumu 45. un 47. punktā minētās informācijas saņemšanas pieņem lēmumu par aizliegumu, informē par to ražotāju vai pārstrādātāju un reģistrē aizliegumu datubāzē.

49. Lai atsāktu svaigpiena realizāciju vai svaigpiena izmantošanu pārstrādei pēc šo noteikumu 48. punktā minētā aizlieguma uzlikšanas, ražotājs vai pārstrādātājs veic visas nepieciešamās darbības neatbilstību novēršanai un iesniedz dienesta teritoriālajā struktūrvienībā šo noteikumu 39. punktā minēto iesniegumu.

50. Ražotājs vai pārstrādātājs, kura svaigpienam ir noteikts aizliegums, sedz visas izmaksas, kas saistītas ar:

50.1. neizmantojamā svaigpiena iznīcināšanu vai pārstrādi;

50.2. novietnes pārbaudi;

50.3. oficiālā svaigpiena parauga ņemšanu un testēšanu.

51. Ja svaigpienā ir konstatēta inhibitoru klātbūtne, piena pārstrādes uzņēmums, pircējs vai pārstrādātājs veic darbības, kas norādītas Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulā (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un Komisijas 2011. gada 25. februāra Regulā Nr. 142/2011, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un precēm, kam uz robežas neveic veterinārās pārbaudes atbilstīgi minētajai direktīvai.

52. Ja svaigpiens neatbilst šo noteikumu 17. punktā minētajiem kritērijiem un dienests ir pieņēmis lēmumu par aizliegumu, ražotājs vai pārstrādātājs aizlieguma darbības laikā veic nederīgā svaigpiena uzskaiti, dokumentējot informāciju par nederīgā svaigpiena daudzumu un izmantošanas vai iznīcināšanas veidu.

53. Ja starp ražotāju un pircēju ir radies strīds par svaigpiena analīžu rezultātiem, dienesta teritoriālā struktūrvienība pēc ražotāja vai pircēja iesnieguma ņem svaigpiena paraugu un nosūta to izmeklēšanai uz references laboratoriju. Izdevumus, kas saistīti ar svaigpiena paraugu ņemšanu, nosūtīšanu, izmeklēšanu un atzinuma

sagatavošanu par izmeklējumu rezultātiem, sedz iesnieguma iesniedzējs.

VII. Informācijas aprīte

54. Šo noteikumu 2.6., 2.7. un 2.8. apakšpunktā minētos svaigpiena paraugus marķē ar parauga numura uzlīmi, kurā, izmantojot svītrkodu un ciparus, iespiests datu centra piešķirts unikāls svaigpiena parauga numurs, kas saistīts ar konkrēto novietni, ganāmpulku, pircēju vai pārstrādātāju (turpmāk – parauga numura uzlīme).

55. Piešķirtā numura unikalitāte tiek nodrošināta triju kalendāra gadu periodam.

56. Obligātā parauga, parauga inhibitoru klātbūtnes noteikšanai un atkārtotā parauga marķēšanu ar parauga numura uzlīmi nodrošina pārstrādātājs un ražotājs vai pircējs.

57. Pārstrādātājs un ražotājs vai pircējs, pamatojoties uz rakstisku vienošanos ar ražotāju, parauga numura uzlīmi var saņemt pēc pieprasījuma datu centrā vai datu centra reģionālajā struktūrvienībā, sedzot izmaksas saskaņā ar normatīvo aktu par Lauksaimniecības datu centra publisko maksas pakalpojumu cenrādi.

58. Pārstrādātājs un ražotājs vai pircējs parauga numuru var izdrukāt no datu centra datubāzes autorizētās sadaļas, nodrošinot, ka parauga numurs ir neizdzēšams un nolasāms.

59. Lai pārstrādātājs, ražotājs vai pircējs pats varētu izgatavot parauga numura uzlīmes, datu centrs nodrošina:

59.1. piekļuvi interneta datubāzes autorizētajā sadaļā;

59.2. speciālo uzlīmju papīru.

60. Datu centrs autorizētu pieeju datubāzei piešķir:

60.1. ražotājam un pārstrādātājam (pieejama informācija par savu ganāmpulku);

60.2. pircējam (pieejama informācija par ražotājiem, no kuriem tas pērk svaigpienu, kā arī par ražotājiem, kuriem piemērots brīdinājums par baktēriju kopskaita vai somatisko šūnu skaita vidējā ģeometriskā lieluma neatbilstību šajos noteikumos minētajiem kritērijiem vai aizliegums realizēt svaigpienu);

60.3. dienestam (pieejama informācija par visiem ražotājiem un pārstrādātājiem).

61. Oficiālā parauga marķēšanu ar datu centra izsniegtu parauga numura uzlīmi nodrošina dienests. Datu centrs oficiālā parauga numura uzlīmi dienestam izsniedz pēc pieprasījuma.

62. Svaigpiena parauga testēšanas rezultātus laboratorija elektroniski nosūta datu centram vienas dienas laikā pēc testēšanas rezultātu iegūšanas. Ja svaigpiena paraugs testēts ārpus Latvijas teritorijas, pircējs un pārstrādātājs nodrošina, ka testēšanu veikusi akreditētā laboratorija testēšanas rezultātus datu centram nosūta elektroniski atbilstoši datu centra noteiktajai struktūrai vienas darbdienu laikā pēc testēšanas.

63. Ja uz akreditētu laboratoriju nosūtītais svaigpiena paraugs testēšanai nav derīgs, laboratorija testēšanas pārskatā izdara atbilstošas atzīmes par parauga nederīguma iemeslu un minētos datus kopā ar testēšanas rezultātu nosūta pircējam vai pārstrādātājam. Pēc šādu datu saņemšanas pircējs vai pārstrādātājs noņem un nosūta laboratorijai jaunu attiecīgo svaigpiena paraugu.

VIII. Svaigpiena un piena produktu imports

64. No trešajām valstīm importēta svaigpiena un piena produktu veterināro kontroli veic atbilstoši kārtībai, kas noteikta regulas Nr. 853/2004 6. panta 3. punkta "a" apakšpunktā un normatīvajos aktos par veterinārās kontroles kārtību, ievēdot Latvijā dzīvnieku izcelsmes produktus no trešajām valstīm.

65. Importējot svaigpienu un piena produktus no trešajām valstīm, sūtījumam pievieno veterināro (veselības) sertifikātu atbilstoši regulas Nr. 853/2004 6. panta 3. punkta "b" apakšpunktam un normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā izsniedz dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu veterināros (veselības) sertifikātus, un vispārīgajām veterinārajām prasībām dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu aprītei.

IX. Noslēguma jautājumi

66. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2010. gada 9. februāra noteikumus Nr. 123 "Veterinārās, higiēnas un nekaitīguma prasības svaigpiena aprītei" (Latvijas Vēstnesis, 2010, 25. nr.; 2011, 151. nr.; 2013, 47. nr.; 2014, 60. nr.).

67. Noteikumi stājas spēkā 2017. gada 1. martā.

Ministru prezidents Māris Kučinskis

Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs